

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

№161 березень
2019

Директор видання:
Маргарита Юрченко

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
Київ, 04053
тел. (44) 486 2878
(44) 486 2812

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

Головне завдання у сфері будівництва - систематизувати та узгодити роботу на місцевому і державному рівнях під час реалізації проектів, забезпечуючи прозорість, доступність та інклюзивність, - О.Слободжан

21 березня у Києві відбувся Галузевий Форум Асоціації міст України із сталого розвитку територіальних громад

стор. 3

Життя українських міст

Київ, Кропивницький, Дніпро, Житомир, Бориспіль, Дрогобич, Терехівська ОТГ, Новопсковська ОТГ.

стор. 9

ПУЛЬС РЕФОРМ

Розвиток територій та актуальні проблеми містобудування - круглий стіл у парламенті
Секція фінансистів місцевих рад АМУ працювала у Львові

стор. 13

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр АМУ:
- повноваження ОТГ у соціальному захисті
- питання управління освітою

стор. 17

Міське самоврядування за кордоном

Досвід європейських міст:
Європейська зелена столиця-2019
(Осло, Норвегія)

стор. 20

Актуальна тема

VII Форум місцевого самоврядування у Львові

стор. 22

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

Асоціація міст України презентує

Видання підготовлене АМУ в рамках проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС). Публікація демонструє позитивний вплив реформ на життя людей та розвиток громад.

Збірка буде корисною практикам місцевого самоврядування, медіа-спільноті та усім зацікавленим у темі реформування місцевого самоврядування.

” У Книгу успіхів за перший квартал 2019 року увійшло 85 коротких історій про позитивні зміни у житті українських громад, які відбуваються завдяки децентралізації.

Органи місцевого самоврядування успішно використовують нові можливості для розвитку громад і впроваджують новації, спрямовані на підвищення якості життя громадян. Хочу відмітити дві вкрай важливі речі. По-перше, громади самостійно, без вказівок «зверху» вирішують, які проблеми слід розв'язати першочергово. По-друге, вони не просто витрачають кошти на сьогоденні потреби, а інвестують їх у своє майбутнє. Саме такий підхід дозволить громадам у подальшому бути спроможними забезпечувати належну якість послуг для жителів у всіх сферах, розбудовувати місцеву економіку, створювати сучасне, дійсно сприятливе для життя середовище.

Переконаний, ці історії успіхів, що свідчать про дієвість реформи з децентралізації, стануть добрим прикладом для інших громад, – **Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан.**

Видання «Книга успіхів» доступне на сайті АМУ www.auc.org.ua у розділі «БІБЛІОТЕКА», а більше історій успіху - у розділі «УСПІХИ»

Головне завдання у сфері будівництва - систематизувати та узгодити роботу на місцевому і державному рівнях під час реалізації проектів, забезпечуючи прозорість, доступність та інклюзивність, - О.Слобожан

21 березня у Києві відбувся Галузевий Форум Асоціації міст України із сталого розвитку територіальних громад. Захід організовано проектом USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує АМУ, та за підтримки та проекту «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС), що реалізується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Канади.

Форум проходив в рамках Міжнародної будівельної виставки **InterBuildExpo 2019**.

Партнерами заходу виступили – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України, парламентський Комітет з питань будівництва, містобудування і ЖКГ, Будівельна палата України, Національна Асамблея людей з інвалідністю (НАІУ) та Київський Міжнародний

Контрактовий Ярмарок. У роботі Форуму взяли участь 170 міських голів, голів ОТГ та керівників міських управлінь з питань економічного розвитку, а також представники центральних органів виконавчої влади, народні депутати, науковці, експерти.

У відкритті заходу взяли участь Виконавчий директор Асоціації міст України **Олександр Слобожан**, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства **Олександр Кодола**, заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України **Лев Парцхаладзе**, Уповноважений Президента України з прав людей інвалідністю **Валерій Сушкевич**, Перший віце-президент Будівельної палати України **Станіслав Шашевський**, директор Департаменту містобудування, архітектури та планування територій Мінрегіону **Сергій Білоусов**.

„ Наш захід вже став традиційним. Якщо минулого року ми тільки розпочали обговорення нових змін, то сьогодні вже бачимо проекти, які реалізуються в громадах. Зараз багато говориться про бюджетну децентралізацію. Але, в той же час залишаються неврегульованими багато питань, зокрема, щодо будівництва на місцях. І сьогодні наше завдання - обговорити, як систематизувати та узгодити роботу на місцевому і державному рівнях під час реалізації проектів, забезпечуючи прозорість, доступність та інклюзивність. Необхідно залучати громадськість до обговорення інфраструктурних проектів. Крім того, надзвичайно важливими є питання екології, які ми сьогодні також обговоримо. Наші спільні напрацювання ми передамо до органів державної влади

Олександр Слобожан,
Виконавчий директор Асоціації міст України

” Перш за все, хочу подякувати міським головам за щоденну кропітку роботу у забезпеченні життєдіяльності громад. Адже дуже важко вирішувати проблеми, які накопичувалися десятиріччями. Я хотів би привернути увагу до такої категорії населення, як люди з інвалідністю – розвиток будь-якої громади неможливий без врахування їх інтересів. Громадяни з інвалідністю – не проблема, а, навпаки, ресурс для розвитку. І для них мають бути створені особливі умови. Тому я закликаю до інклюзивності об’єктів і послуг у містах і селах

Валерій Сушкевич,
Уповноважений Президента України
з прав людей інвалідністю

” Інклюзивність будівель і споруд - серед пріоритетів влади на державному рівні. Ми маємо приділяти більше уваги людям з інвалідністю, адже вони цього потребують. Крім того, громадяни з інвалідністю є працездатними та активними, і мають право на гідні умови праці, а влада повинна сприяти реалізації цих прав. 29 грудня 2018 року Мінрегіон опублікував нові державні будівельні норми щодо обов’язкового створення безбар’єрного простору в Україні для маломобільних груп населення, а саме ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Норми офіційно вступають в силу з 1 квітня 2019 року

Лев Парцхаладзе,
Заступник Міністра регіонального розвитку,
будівництва та ЖКГ України

” Цей захід дійсно став традиційним для обговорення сталого розвитку громад та їх майбутнього. В рамках Форуму ми будемо говорити про одну з ключових державних реформ - реформу з децентралізації, реформу місцевого самоврядування, яка спрямована на забезпечення сталого розвитку територіальних громад. І всі ми розуміємо, що процеси децентралізації направлені на гармонізацію соціальної, економічної екологічної сфер життя громад. Нам разом з вами за ці роки вдалося досягти досить серйозних результатів. Ми продовжуємо роботу над розвитком територій, вирішуємо актуальні проблеми містобудування, збираємо пропозиції до законопроекту про містобудівну діяльність №6403. Плануючи розвиток громад, ми в першу чергу орієнтуємося на розвиток місцевої економіки, людського капіталу, збереження навколишнього середовища, намагаємося створювати сприятливі умови для ведення бізнесу, ресурсного потенціалу. Тому основним завданням на сьогодні для нас є створення можливостей та досягнення високої якості життя людей

Олександр Кодола,
Заступник голови Комітету Верховної Ради України
з питань будівництва, містобудування і
житлово-комунального господарства

” В сучасних умовах розвитку громад без будівництва не буде. І я хочу звернути увагу, що будівельний комплекс України готовий відреагувати на всі виклики, пов'язані з будівництвом: маємо і потужності, і техніку, і кадри. Але ми любимо не тільки питання будівельної сфери, а й враховуємо інтереси територій. Наприклад, у великих містах проблемою залишається реконструкція старих великих будівель. Щоб вирішити це питання потрібна систематизована державна програма, яка б врегулювала цю проблему. Також необхідно налагоджувати співпрацю у форматі «територія - інвестор - будівельник»

Станіслав Сташевський,
Перший віце-президент Будівельної палати України

Панель І. Галузевий форум «Сталий економічний розвиток та містобудування: ключі до самодостатності громад». Модератором засідання виступив Виконавчий директор АМУ **О.Слобожан**.

Під час Форуму прозвучали такі виступи та презентації:

«Забезпечення доступності будівель і споруд для маломобільних груп населення під час їх експлуатації», **Ю.Васильченко**, заступник начальника Управління – начальник відділу з питань обстеження та паспортизації Управління ліцензування, обстеження та паспортизації ДАБІ України;

«Експертиза проектної документації об'єктів згідно ДБН В 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», **В.Лещинський**, віце-президент Академії Будівництва України, ТОВ «Проексп»;

«Від доступності до універсального дизайну. Практичне застосування ДБН В 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», **Є.Свет**, експерт з питань доступності Національної Асамблеї людей з інвалідністю України.

Про практичні аспекти застосування ДБН при проектуванні об'єктів та інфраструктури розповіли: **Т.Литвиненко**, к.т.н., член-кореспондент Академії будівництва України, доцент Полтавського національного технічного університету ім. Ю.Кондратюка, **Т.Жидкова** та **В.Івасенко**, доценти кафедри міського будівництва Харківського національного університету міського господарства ім. О.Бекетова.

Про вдосконалення законодавства в сфері публічних закупівель розповіли

А.Беспалова начальник відділу нормативного забезпечення публічних закупівель департаменту регулювання публічних закупівель Міністерства економічного розвитку та **С.Слінчак**, заступник начальника відділу професіоналізації сфери публічних закупівель департаменту регулювання публічних закупівель Міністерства економічного розвитку.

Представники Антимонопольного комітету України **Я.Ткаченко** та **В.Черненко** презентували інформацію щодо державної допомоги суб'єктам господарювання з оглядом законодавчих ініціатив АМКУ.

А. Черін, к.т.н., начальник відділу геоінформаційних систем і технологій НДІ Геодезії і картографії розповів про геоінформаційне забезпечення просторового планування та ведення містобудівного кадастру для населених пунктів України.

Про стан виконання Стратегії Асоціації міст України з питань місцевого економічного розвитку доповіла **Д. Серебрянська**, експерт з місцевого економічного розвитку АМУ.

Під час Панелі II відбулося Засідання Комітету з питань екологічної збалансованості Асоціації міст України. Модератором засідання виступив заступник виконавчого директора АМУ, керівник проекту ПРОМІС **В.Баранов**.

Проект оновленої Стратегії АМУ з питань екологічної збалансованості та проект плану його реалізації представив **В.Козич**, консультант АМУ з питань охорони навколишнього середовища.

Про екологічні питання в навчальних продуктах Проекту ПРОМІС проінформував **О.Ігнатенко**, головний експерт з міжвідомчої

співпраці Проекту ПРОМІС.

Керівник Проекту малих грантів Глобального екологічного фонду **С.Нігородова** презентувала Напрями співпраці Проекту малих грантів Глобального екологічного фонду з органами місцевого самоврядування.

Голова ГО «Українське громадське об'єднання міжвідомчих комунікацій у сфері охорони навколишнього природного середовища e-Екологія» **В.Мороз** виступив з презентацією «ІТ інновації на захисті довкілля: як впровадити на рівні муніципалітетів».

Консультант проекту ПРОМІС **Г.Марушевський**, презентував проект Методичних рекомендацій з проведення стратегічної екологічної оцінки стратегій, програм і планів розвитку міст і територіальних громад та проект змісту посібника «Зростання зелених міст».

Ю.Ткаченко, консультант АМУ з супроводження АСМС, проінформувала про показники екологічної збалансованості територіальних громад.

За результатами роботи Форуму підготовлено зміни до стратегії Асоціації міст України з питань місцевого економічного розвитку. Зокрема, Стратегію буде доопрацьовано з урахуванням останніх змін у законодавстві у сфері інклюзивності та доступності. Крім того, АМУ опрацює усі надані органами місцевого самоврядування пропозиції та надішле їх до органів державної влади для опрацювання.

Презентації, представлені під час Форуму, доступні на сайті АМУ www.auc.org.ua у Новинах за 21.03.2019.

МАРШРУТИ УСПІХІВ у Дніпрі вивчали досвід впровадження технологій «розумного» міста та цифрового перетворення громади

Асоціація міст України впроваджує загальнонаціональну Програму обмінних візитів «Маршрути успіхів» для представників органів місцевого самоврядування. Цикл щомісячних навчальних поїздок організовується в рамках Проекту ПУЛЬС, який реалізується за підтримки USAID. Головна мета - поширення кращих практик та успішного досвіду вирішення місцевих проблем та впровадження новацій, зокрема, завдяки зростанню місцевих бюджетів внаслідок децентралізації та отримання нових повноважень в процесі секторальної децентралізації.

5-6 березня відбувся навчальний візит на тему: «Дніпро – «розумне місто». Досвід цифрового перетворення громади». На захід прибули 30 представників громад з усіх куточків України. Серед учасників - міські голови, керівники та фахівці міських управлінь інформаційних технологій.

Захід розпочався із засідання у Дніпровській міській раді. Гостей привітала в.о. директора департаменту інформаційних технологій Дніпровської міської ради **Марина Середя**:

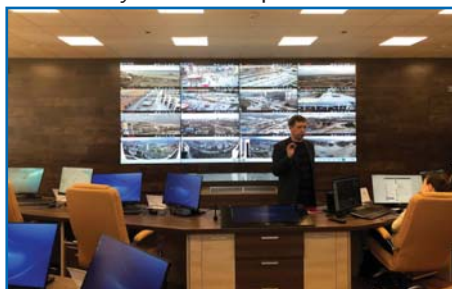
«Ми багато працювали над тим, щоб впровадити новітні технології в систему управління нашим містом та продовжуємо цю роботу. Пройдено довгий шлях, на якому дійсно відбулося цифрове перетворення громади. Але ще багато потрібно зробити у майбутньому. Сподіваюся, що наші досягнення і плани, якими ми з вами поділимося ці два дні, будуть корисними для ваших громад». Вона представила досвід Дніпра у впровадженні електронного врядування та інструментів комунікації міської влади з громадою міста. Директор департаменту адміністративних послуг та дозвільних процедур Дніпровської міської ради **Андрій Пономарьов** презентував інновації в системі управління містом, зокрема, електронний реєстр технічної інвентаризації та картотеку обліку зареєстрованих осіб у житлових приміщеннях.

В рамках навчального візиту учасники відвідали міські об'єкти, на яких впроваджені

інструменти «розумного міста», зокрема, ЦНАП «Правобережний», розташований на першому поверсі міської ради. Нині Центр надає понад 200 послуг, а незабаром надаватиме послугу з реєстрації народження дитини. Щоденно його відвідують близько тисячі громадян.

Також представники міст завітали до Ситуаційного центру, який відкрито у грудні 2018 року в рамках програми «Безпечне місто». На монітори центру надходить зображення з близько 700 керованих панорамних та статичних камер відеоспостереження, які розташовані по всьому

для вирішення проблем, залишивши звернення, а також дізнатися корисну інформацію.

У Дніпрі також реалізується програма «Безпечна школа», яку учасникам презентували на прикладі школи №13. У навчальних закладах міста влаштовується система фіксації часу перебування дітей та камери відеоспостереження. Крім того, у приміщенні школи встановлені турнікети, а на другорядних входах – електромагнітні замки. Тому потрапити до будівлі можна лише за спеціальними картками-перепустками. Цього року програму планується впровадити ще у 30 школах, а до 2022 року – в усіх освітніх закладах Дніпра. До речі, ця система під'єднана до Ситуаційного центру.

У другий день візиту заступник директора Департаменту з питань енергоефективних технологій та ініціатив Дніпровської міської ради **Ольга Сіножатська** ознайомила представників органів місцевого самоврядування із досвідом Дніпра у впровадженні Бюджету участі та, зокрема, Е-сервісом «Громадський проект» (<https://adm.dniprorada.gov.ua>). Ця інформаційна система забезпечує автоматизацію процесів подання проектів та голосування за них, а також комунікацію з авторами.

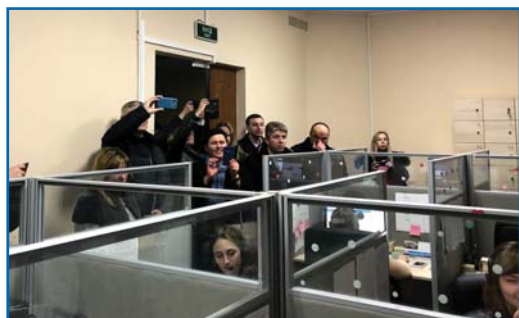
Також учасники візиту ознайомилися з використанням інформаційних технологій у роботі музею АТО. Екскурсію провів керівник робочої групи зі створення музею АТО **Юрій Фанигін**. Він презентував кінозал та різноманітні інтерактивні інструменти, зокрема, 3D-тур, що пропонує глядачеві побувати поряд з донецьким аеропортом, побачити розбиту зенітну установку або розтрощену машину швидкої допомоги. Ідея 3D-туру належить колишньому учаснику АТО, а доступ до нього має кожен, в кого є Інтернет.

Підсумовуючи візит до Дніпра, представники міст відзначили насичену та цікаву програму заходу. Інженер-програміст відділу впровадження електронних сервісів Запорізької міської ради **Тетяна Чернікова**, сказала, що досвід, отриманий під час навчального візиту, знадобиться у подальшій роботі, адже Дніпро зробило великий крок у напрямку запровадження «розумних» інновацій та новітніх технологічних рішень у сфері муніципального управління і може слугувати прикладом для інших міст.

місту. Оператори слідкують за ситуацією, обробляють отриману з камер інформацію та передають її до поліції, а також у рятувальні та комунальні служби міста. За необхідності у Центрі можна проводити відеоконференції та виводити інформацію на великий екран.

Ознайомилися учасники і з Єдиною гарячою лінією для звернень громадян – кол-центром, куди городяни можуть звернутися

Презентації, представлені під час візиту, доступні на сайті АМУ www.auc.org.ua у Новинах за 07.03.2019.

КИЇВ

Забезпечення житлом дітей сиріт в центрі уваги
міської влади столиці

Наприкінці березня Київський міський голова В.Кличко вручив сертифікати на квартири 24 дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування. Однокімнатні квартири знаходяться у новобудовах і вже готові до заселення.

Станом на кінець 2018 року на позачерговому квартирному обліку в столиці перебувало 383 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. За останніх два роки за кошти міського бюджету було придбано 107 квартир для цієї категорії.

«Питання забезпечення житлом дітей-сиріт і надалі буде в центрі уваги міської влади. І найближчими роками ми плануємо повністю ліквідувати чергу на отримання житла для цієї категорії киян. Наше завдання, щоб діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування отримували житло відразу після виходу в самостійне доросле життя», - зазначив мер столиці **Віталій Кличко**.

Довдково. В 2018 році з міського бюджету виділили майже 77 млн грн, на які придбали 87 квартир для дітей. Ще 12 квартир минулого року купили за кошти державної субвенції місту Києву. У 2019 році на відповідні потреби в бюджеті міста передбачено 50 млн грн, ще 14 млн грн – за рахунок державної субвенції місцевим бюджетам.

КИЇВ

Універсальний Е-квиток Kyiv Smart Card

У столиці для сплати проїзду в міському пасажирському транспорті введено єдиний Е-квиток. Тепер оплатити поїздку можливо за допомогою транспортної картки Kyiv Smart Card.

Весь наземний муніципальний транспорт Києва обладнано бортовими комп'ютерами та спеціальними зчитувальними пристроями – валідаторами. У 68 вестибюлях київського метрополітену модернізовано 76 турнікетів – вони позначені надписом Kyiv Smart Card. Щоб здійснити оплату у салоні наземного транспорту потрібно піднести картку або квиток до валідатора, а в метрополітені – до зчитувального пристрою на турнікеті.

Придбати та поповнити Kyiv Smart Card можна на станціях Київського метрополітену, у терміналах самообслуговування Ibox, EasyPay, а також онлайн – в особистому електронному кабінеті киянина. Згодом це можна буде зробити й на станціях швидкісного трамваю, касах Т-кіосків. Поповнення також можливе через мобільний додаток Kyiv Smart City, терміналах 2click, на сайтах iPay та Portmone.

Також у Києві оплатити поїздку у громадському транспорті можливо Карткою киянина, паперовим квитком з QR кодом або QR кодом, згенерованим в електронному кабінеті киянина. Зараз у столиці впроваджується оплата проїзду банківською карткою.

ЖИТОМИР

Місто отримало «Європейську енергетичну відзнаку»

Житомир став другим містом України, яке отримало нагороду успішно пройшовши міжнародну сертифікацію за системою «Європейська енергетична відзнака» (ЄЕВ).

Шлях Житомира до отримання ЄЕВ розпочався у 2015 році після підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Державним секретаріатом з економічних питань Швейцарської Конфедерації та Мінрегіоном про реалізацію у місті спільного Проєкту з енергоефективності. Документ передбачав технічну і фінансову підтримку в модернізації системи теплопостачання

міста, підвищення інституційної спроможності КП «Житомиртеплокомуненерго» та підтримку в побудові системи муніципального енергетичного менеджменту.

В рамках цієї роботи в Житомирі прийнято п'ятирічний Муніципальний енергетичний план міста, що є ключовим інструментом координації та контролю виконання запланованих заходів. Це робить місто надійним партнером для фінансових інституцій, приватних інвесторів та міжнародних донорів у впровадженні проєктів, що підвищують якість життя житомирян, одночасно скорочуючи енергоспоживання та викиди CO₂. Житомирський міський голова **Сергій Сухомлин** зазначає, що для Житомира Європейська енергетична відзнака – це не лише нагорода за пророблену роботу, але й стимул для здійснення нових енергоефективних проєктів.

Довідка. Європейська енергетична відзнака (ЄЕВ) – це система управління якістю та сертифікації для міських громад і регіонів. Сьогодні понад 1500 муніципалітетів у десяти країнах світу отримали ЄЕВ. Метою ЄЕВ є зниження енергоспоживання та викидів вуглекислого газу на місцевому рівні за рахунок збільшення енергоефективності та використання поновлюваних джерел енергії, а також підвищення обізнаності з цим колом питань на різних рівнях. Першою в Україні цю відзнаку отримала Вінниця.

КРОПИВНИЦЬКИЙ

Міська програма «соціальне таксі»

На початку березня у Кропивницькому почала діяти служба «соціальне таксі». Спеціалізований транспорт для надання таких послуг особам, які знаходяться на обслуговуванні у терцентрах двох районів міста, був придбаний за ініціативи міського голови Кропивницького **Андрія Райковича**, депутатів міської ради, голів та депутатів Подільської та Фортечної районних у місті рад.

Два автомобілі вартістю 1,8 млн грн для перевезення осіб з інвалідністю було закуплено відповідно до галузевої програми управління транспорту міської ради Кропивницького наприкінці 2018 року. Машини обладнані підйомниками та спеціальним кріпленням для перевезення людей на візках. Відповідно до Положення про службу «соціальне таксі», послуга надаватиметься одиноким непрацездатним громадянам, особам з інвалідністю по досягненні 18-річного віку, які не можуть самостійно пересуватися або пересуваються за допомогою палиць, милиць, візків. Автотранспорт служби «соціальне таксі» використовується для перевезення громадян до закладів, організацій, банківських, соціальних, медичних установ, протезно-ортопедичних підприємств, органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади. Скористатися «соціальним таксі» можна не більше трьох разів у місяць. Ця послуга надається безкоштовно.

БОРИСПІЛЬ КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Нова амбулаторія сімейної медицини

У Борисполі відкрилася нова амбулаторія сімейної медицини за адресою вул. Лютнева, 12.

Бориспільській міській Голова **Анатолій Федорчук** зазначив, що завдяки фінансовій децентралізації у місті вдалося побудувати нові об'єкти, здійснити освітлення вулиць та ремонт доріг, адже міський бюджет зріс удвічі. Завдяки цій реформі вдалося й побудувати сучасну амбулаторію сімейної медицини.

Ця амбулаторія, що має номер 1, вже п'ята у місті. На її ремонт з міського бюджету витрачено 7,143 млн грн, її загальна площа - 423 кв.м.

У закладі передбачено 13 кабінетів, з яких сім - для прийому лікарів. У цій амбулаторії жителі міста зможуть отримувати весь перелік задекларованих послуг сімейних лікарів, терапевтів, педіатрів, а також тут працюватиме лабораторія, денний стаціонар, а також діагностичні кабінети, обладнані сучасним мамографічним комплексом GIOTTO IMAGE-3DL та системою ультразвукової діагностики XARIO-200.

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Громади підписали Меморандум про партнерство

20 березня голови Новодністровської міської, Вашківської сільської та Сокирянської міської об'єднаних територіальних громад і сільський голова села Василівка підписали Меморандум про партнерство громад. Головна мета - консолідація зусиль щодо реалізації спільних проєктів та програм, які відповідають інтересам територіальних громад, продуктивне використання наявного потенціалу,

залучення інвестицій та взаємовигідне співробітництво. Партнерство громад передбачає співпрацю в таких сферах: промисловість, культура, спорт, туризм та житлово-комунальне господарство. Підписання цього меморандуму дозволить громадам спільно подавати та реалізовувати розвиткові проєкти на партнерських та добросусідських засадах.

НОВОПСКОВСЬКА ОТГ ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

В школах громади запроваджується сортування сміття

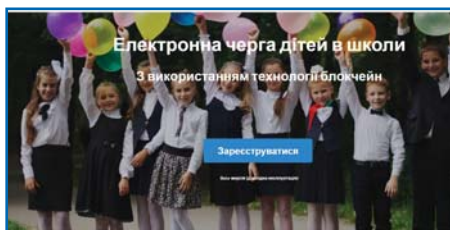

Віднедавня в приміщеннях шкіл Новопоксовської ОТГ встановлено різнокольорові баки для сортування відходів, що були придбані відділом освіти селищної ради в рамках впровадження роздільного збору сміття в громаді. В школах розпочинається широка інформаційна кампанія щодо сортування відходів. На першому етапі класоводи пояснюють учням принципи сортування окремо ПЕТ пляшок, паперу і органічних відходів. Також відділ освіти закуповує великі вуличні контейнери для шкіл, в які

будуть збиратися відсортовані папір та ПЕТ пляшки. Вивезенням сировини займатиметься КП «Новопоксовжитло». Зібраний пластик зі шкіл буде реалізований разом з усіма ПЕТ пляшками, зібраними в громаді. Кошти будуть спрямовані на благоустрій території. А гроші, отримані від продажу макулатури кожна школа зможе використати на свої потреби, наприклад, на озеленення.

ДРОГОБИЧ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Місто першим в Україні
запровадило запис до шкіл на
блокчейні

Дрогобицька міська рада запустила у публічне тестування запис до середніх навчальних закладів міста на основі технології Blockchain. Заяви до перших класів міських шкіл батьки зможуть вносити у захищену від фальсифікації базу даних і перевіряти самостійно. У квітні буде впроваджена подібна система запису до дитячих садків. Нова система запису до навчальних за-

кладів має на меті усунути корупційні ризики та відновити довіру до влади. Адже директор школи має відповідати за надання освітніх послуг, а не приймати рішення, хто потрапить в клас, а хто – ні.

У лютому цього року виконком Дрогобицької міської ради ухвалив рішення «Про впровадження електронної реєстрації у перші класи закладів загальної середньої освіти та перехід електронної реєстрації у закладах дошкільної освіти у систему blockchain». Наразі відділ інформаційних технологій та аналізу виконкому розробляє дорожню мапу використання технології Blockchain і в інших сферах міста, які знаходяться у віданні місцевого самоврядування. Зокрема, мова йде про переведення на цю технологію реєстрацію заяв на отримання земельних ділянок, реєстру комунального майна, договорів тощо.

ДНІПРО

Муніципальна програма паліативної допомоги

У місті Дніпро впроваджується муніципальна комплексна програма надання паліативної допомоги в амбулаторних умовах на 2018 – 2021 роки. В Україні наразі це єдина подібна міська програма. Загальний обсяг її фінансування з міського бюджету складає понад 40 млн грн, виділення яких стало можливим завдяки децентралізаційній реформі. В рамках Програми передбачені такі заходи: організація виїзних бригад у центрах первинної медико-санітарної допомоги для надан-

ня допомоги паліативним хворим удома, забезпечення їх ліками, знеболювальними, технічними засобами реабілітації як в амбулаторних умовах, так і в стаціонарних відділеннях.

Система надання паліативної допомоги у Дніпрі створена на первинному та вторинному рівнях медицини. У 2019 році в міському бюджеті передбачено 9,5 млн грн для денних стаціонарів з паліативними відділеннями лікарень № 12 і № 15 та дитячих лікувальних закладів № 2 та № 6.

ТЕРЕБОВЛЯНСЬКА ОТГ ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Громада підтримує учнів за
досягнення у навчанні

Цього року в Тербовлянській міській ОТГ започатковано спеціальну програму виплат, відповідно до якої учні шкіл мають змогу за високі результати у навчанні та інші вагомні досягнення отримати картку стипендіата.

Відповідно до стипендіальної програми, за результатами першого навчального півріччя учні отримуватимуть протягом другого півріччя 500 гривень щомісячно на особисту банківську картку. Вже відбулось нагороджен-

ня перших 11 стипендіатів Тербовлянської ОТГ. Учні отримали персональні картки із сертифікатами стипендіата, а також сувеніри і подарунки.

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДУВАННЯ - КРУГЛИЙ СТІЛ У ПАРЛАМЕНТІ

20 березня у Верховній Раді України відбувся круглий стіл на тему «Розвиток територій. Актуальні проблеми містобудування». Захід організовано Асоціацією міст України в рамках Проекту USAID ПУЛЬС спільно з парламентським Комітетом з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства.

У засіданні взяли участь Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан, перший заступник Голови Комітету з питань будівництва, містобудування і ЖКГ Дмитро Андрієвський, заступники Голови Комітету з питань будівництва, містобудування і ЖКГ Альона Бабак та Олександр Кодола, член Комітету Андрій Гальченко, директор Департаменту містобудування, архітектури та

планування територій Мінрегіону Сергій Білоусов, представники Держгеокадастру, а також фахівці та керівники обласних і міських департаментів (управлінь) містобудування та архітектури з усієї України, головні архітектори областей, районів, міст, селищ і сіл, експерти АМУ.

Захід відкрив перший заступник Голови Комітету з питань будівництва, містобудування і ЖКГ **Дмитро Андрієвський**: «21 квітня 2017 року у парламенті був зареєстрований проект Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» №6403, яким передбачено створення планувальної документації для ОТГ. Саме об'єднані громади сьогодні є територіальними утвореннями, які в першу чергу потребують підтримки та законодавчого регулювання своєї діяльності. 16 листопада 2018 року законопроект №6403 був прийнятий в першому читанні, після чого до Комітету надійшло більше 500 правок. Деякі з них докорінно змінювали положення того проекту, який був ухвалений в першому читанні. Ми спільно з АМУ провели низку заходів та опитування наших колег з органів місцевого самоврядування щодо положень цієї законодавчої ініціативи, щоб зрозуміти, яким його бачать громади, адже саме вони будуть реалізовувати цей проект Закону на місцях після його остаточного ухвалення».

Виконавчий директор Асоціації міст України **Олександр Слобожан** привітав учасників та відзначив: «Законопроект, який ми сьогодні обговорюємо, дуже важливий. Зараз відбувається децентралізаційна реформа - на рівень місцевого самоврядування передаються ресурси та повноваження. Але подальший успішний поступ цієї реформи може зупинитися, оскільки в державній політиці не врегульовані деякі питання, які стосуються, зокрема, містобудівної діяльності. Дуже важливо, щоб положення законопроекту «Про регулювання містобудівної діяльності» ґрунтувалися на позиції органів місцевого самоврядування, які безпосередньо будуть жити за цими законодавчими нормами: це і встановлення порядку розробки планів ОТГ, і врегулювання питань розроблення документації з питань просторового планування для ОТГ, і створення механізмів для просто-

рого розвитку територій. АМУ, до якої нині входить 760 членів, вважає, що саме законопроект №6403 після його прийняття має забезпечити впровадження збалансованої державної політики у сфері просторового планування».

Заступник голови Комітету з питань будівництва, містобудування і ЖКГ **Олександр Кодола** сказав, що як мажоритарний депутат, який представляє Чернігівщину (місто Ніжин), він бачить реальні результати децентралізації – коли міста обласного значення і громади отримують нові ресурси та повноваження. Головне їх завдання в цих умовах – розвивати себе та посилювати внутрішню спроможність, на що має позитивно вплинути, зокрема, ухвалення законопроекту «Про регулювання містобудівної діяльності».

У ході круглого столу представники міст та громад розповідали про наявні проблеми у сфері містобудування та разом з депутатами обговорювали шляхи їх вирішення та варіанти законодавчого врегулювання. Учасники відзначили, що на сьогоднішній день є необхідність унормування питань, пов'язаних з: підвищенням якості розроблення документації з просторового

планування (містобудівної документації); встановленням порядку розроблення планів об'єднаних територіальних громад; введенням місцевих правил регулювання забудови для встановлення порядку планування, забудови та іншого використання територій та об'єктів; вдосконаленням проведення громадських слухань для врахування громадських інтересів та зняття напруги при плануванні територій і будівництві об'єктів.

Крім цього, потребує врегулювання питання розроблення документації з просторового планування для об'єднаних територіальних громад з метою встановлення меж територій об'єднаних територіальних громад та відведення земельних ділянок для містобудівних потреб.

Під час заходу учасники обговорили законопроект №6403, та визначили його проблематику:

- ◆ не врегульовано питання градації містобудівних умов і обмежень для різних об'єктів (для житла, промисловості тощо) і для різних населених пунктів (залежно від розміру, характеру економічного розвитку та природних ресурсів тощо);
- ◆ не врегульовані питання контролю за розробленням та реалізацією документації з просторового планування (містобудівної документації);
- ◆ не визначено відповідальність за відповідність документації з просторового планування (містобудівної документації) законодавству, будівельним нормам та документації вищого рівня;
- ◆ не врегульовані питання комплексної містобудівної реконструкції (кварталів, мікрорайонів, інших територій), комплексної забудови та реабілітації містобудівного середовища;
- ◆ не запроваджено реальне страхування в містобудівній діяльності тощо.

За результатами обговорення учасники ухвалили Рекомендації круглого столу, підготовлені спільно парламентським Комітетом з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та Асоціацією міст України.

СЕКЦІЯ ФІНАНСИСТІВ МІСЦЕВИХ РАД АМУ ПРАЦЮВАЛА У ЛЬВОВІ

14-15 березня у Львові відбулося засідання Секції фінансистів місцевих рад Асоціації міст України. Захід організовано в рамках проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує АМУ.

Вже традиційно Секція фінансистів працювала в рамках щорічного Всеукраїнського Форуму місцевого самоврядування (про Форум читайте на стор.22).

На заході зібралися 42 представники 25 міст. Серед учасників - заступники міських голів, керівники департаментів фінансів місцевих рад та депутати місцевих рад. В роботі Секції також взяли участь представник USAID, куратор проекту ПУЛЬС Віктор Рачкевич та директор Проекту ПУЛЬС Ігор Парасюк, виконавчий директор Львівського регіонального відділення АМУ Василь Абаїмов. Аналітик АМУ у сфері місцевих фінансів Тетяна Палійчук виступила модератором заходу.

Директор департаменту фінансової політики Львівської міської ради **Олег Іщук** привітав учасників від імені Львівського міського голови.

Директор Проекту ПУЛЬС **І.Парасюк** звернувся до учасників заходу з вітальним словом, нагадавши, що АМУ проводить засідання секції фінансистів щороку і вважає своїм пріоритетом лобювання на державному рівні фінансових інтересів громад.

Аналітик **Т.Палійчук** презентувала дії Асоціації міст України в бюджетному процесі 2018 року та подальші напрями діяльності АМУ у сфері місцевих фінансів.

Під час засідання Секції учасники обговорили **питання і проблеми** у сфері фінансів місцевого самоврядування, зокрема такі:

- ◆ зміни у бюджетному процесі у зв'язку із запровадженням середньострокового бюджетного планування;
- ◆ забезпеченість освітньою та медичною субвенціями та розподіл додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я;
- ◆ заборона розміщувати тимчасово вільні кошти загального фонду місцевих бюджетів на депозитних рахунках;
- ◆ забезпечення сплати податку на доходи фізичних осіб до відповідних бюджетів за фактичним місцезнаходженням підприємств, установ, організацій;
- ◆ перерозподіл коштів, що надійшли від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва до місцевих бюджетів, на користь державного бюджету;
- ◆ фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах;
- ◆ перспективи розширення функцій та повноважень органів місцевого самоврядування в частині адміністрування податків та зборів тощо.

В ході дискусії Секція фінансистів напрацювала такі пропозиції щодо розв'язання проблемних питань:

- ◆ закріпити у бюджетно-податковому законодавстві норми щодо компенсації бюджетам місцевого самоврядування коштів акцизного податку з пального, що буде скасований у 2020 році, у вигляді збільшення частки відрахування до місцевих бюджетів надходжень податку на доходи фізичних осіб;

- ♦ забезпечити реалізацію норми Податкового кодексу України щодо надання інформації Державною фіскальною службою України органам місцевого самоврядування про сплачені податки та збори на відповідних територіях, суми податкового боргу по кожному платнику податків шляхом надання доступу у режимі перегляду органам місцевого самоврядування до АС «Податковий блок»;

- ♦ не допустити суб'єктивний розподіл коштів та забезпечити дотримання принципу справедливості і неупередженості бюджетної системи, зокрема, щодо розподілу додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я для місцевих бюджетів шляхом передбачення у Бюджетному кодексі пропорції розподілу загального обсягу цієї дотації між рівнями бюджетів і критерії такого розподілу в межах визначених пропорцій або шляхом збільшення частки відрахування до місцевих бюджетів надходжень податку на доходи фізичних осіб;

- ♦ забезпечити сплату податку на доходи фізичних осіб до відповідних бюджетів за фактичним місцезнаходженням підприємств, установ, організацій шляхом зобов'язання Державної фіскальної служби провести позапланові перевірки підприємств, установ, закладів з метою встановлення їх фактичного місцезнаходження та повноти сплати податків до відповідного бюджету за 2018-2019 роки та за результатами позапланових перевірок зобов'язати платників податку на доходи фізичних осіб сплатити податки до відповідного бюджету;

- ♦ не допустити перекладання на місцеві бюджети фінансування ряду соціальних функцій, зокрема, здійснення виплати компенсації громадянам за втрачене нерухоме майно за рахунок коштів місцевих бюджетів; покладання на громади видатків по наданню грошової компенсації деяким категоріям громадян (дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа) для отримання житла тощо.

Засідання Секції проходило форматі «круглого столу» - учасники обговорювали найбільш дискусійні та проблемні питання місцевих бюджетів. Крім того, фінансисти ділилися досвідом та кращими практиками.

Серед питань, що найбільше турбують фінансистів місцевих рад слід назвати такі:

- ♦ реалізація бюджетного процесу в умовах впровадження середньострокового бюджетного планування;

- ♦ перспективи розширення функцій та повноважень органів місцевого самоврядування в частині адміністрування податків та зборів;

- ♦ вплив заборони розміщувати тимчасово вільні кошти загального фонду місцевих бюджетів на депозитних рахунках банків;

- ♦ збереження ресурсної бази та посилення спроможності органів місцевого самоврядування, зокрема, щодо стану забезпечення освітньою та медичною субвенціями, акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів, погашення заборгованості по середньострокових позиках тощо.

РОЗ'ЯСНЮЄ:**АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ*****Повноваження ОТГ щодо обстеження матеріально-побутових умов сімей***

16 січня Уряд вніс зміни до Положення про головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора (Постанова КМУ №1091), за якими в об'єднаних територіальних громадах акти обстеження матеріально-побутових умов сім'ї складаються уповноваженими особами виконавчих органів сільських, селищних, міських рад ОТГ.

Асоціація міст України надає роз'яснення з цього питання.

1. Хто уповноважує особу на складання актів обстеження матеріально-побутових умов?

Повноваження працівників визначаються посадовими інструкціями або іншими документами. Місцеве самоврядування в цьому питанні надзвичайно гнучке: все залежить від повноважень, які сільський, селищний, міський голова передав на здійснення іншим посадовим особам (наприклад, своїм заступникам, керівникам самостійних структурних підрозділів тощо). Особу на складання актів обстеження уповноважує сільський, селищний, міський голова або інша особа, визначена головою. Якщо особу уповноважили складати акти обстеження, вона набула додаткових повноважень, тобто змінилися її істотні умови праці. У зв'язку з цим необхідно враховувати вимоги статті 32 КЗпП «Переведення на іншу роботу. Зміна істотних умов праці».

2. Чи потрібно вносити зміни до Положення про структурний підрозділ виконавчого органу для здійснення обстеження матеріально-побутових умов?

Не завжди. Положення про виконавчий орган не дублює повністю повноваження, які передбачені посадовими інструкціями працівників. В Положенні містяться загальні норми. Тобто, якщо в Положенні передбачена норма, близька до «організація заходів з надання допомог, пільг, субсидій» тощо, то змін до положення вносити не потрібно.

3. Чи можна доручити складання актів обстеження матеріально-побутових умов працівнику комунального закладу?

Ні. Відповідно до Положення акти обстеження складаються уповноваженими особами виконавчих органів сільських, селищних, міських рад ОТГ. Оскільки працівники комунальних закладів не є працівниками виконавчих органів, вони не можуть складати акти обстеження.

4. Чи обов'язково акти обстеження матеріально-побутових умов повинна складати посадова особа місцевого самоврядування?

Ні. Постановою передбачено лише те, що особа повинна бути працівником виконавчого органу. Тобто, це можуть бути і посадові особи, і службовці, і робітники, які працюють в органах місцевого самоврядування.

5. Чи може староста складати акти обстеження матеріально-побутових умов?

Так. Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» староста є виборною посадовою особою місцевого самоврядування. Відповідно до частини сьомої статті 14-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» порядок організації роботи старости визначається цим та іншими законами, а також Положенням про старосту, затвердженим сільською, селищною, міською

радою. Тобто рада повинна внести зміни до відповідного Положення про старосту та уповноважити його на складання актів обстеження.

Яким документом органу місцевого самоврядування необхідно визначити уповноваженими особами на складання актів обстеження матеріально-побутових умов сім'ї для призначення державних соціальних допомог на території міської ради (ОТГ)? Чи можуть бути цими уповноваженими працівники комунального закладу (центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді)?

Відповідно до Положення про головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2001 №1091 (далі – Положення) в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) акти обстеження матеріально-побутових умов сім'ї складаються уповноваженими особами виконавчих органів сільських, селищних, міських рад ОТГ.

Щодо документів, якими визначають уповноважену особу на складання актів обстеження

Повноваження працівників визначаються посадовими інструкціями або іншим документом. Місцеве самоврядування в цьому питанні надзвичайно гнучке: все залежить від повноважень, які сільський/селищний/міський голова передав на здійснення іншим посадовим особам. Уповноважити особу на складання актів обстеження може як голова, так і керівник виконавчого органу (якщо йому надано головою таке повноваження).

Що стосується старост, то відповідно до частини сьомої статті 14-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» порядок організації роботи старости визначається цим та іншими законами, а також Положенням про старосту, затвердженим сільською, селищною, міською радою. Тобто, рада повинна внести зміни до відповідного Положення про старосту та уповноважити його на складання актів обстеження.

Щодо можливості складання актів обстеження комунальними закладами.

Відповідно до Положення акти обстеження складаються уповноваженими особами виконавчих органів сільських, селищних, міських рад ОТГ. Цими уповноваженими особами можуть бути будь які працівники виконавчого органу (не тільки посадові особи). Оскільки працівники комунальних закладів не є працівниками ОМС, вони не можуть складати акти обстеження.

Першочергове зарахування дітей до закладів дошкільної освіти

Загальні умови прийому дітей до закладів дошкільної освіти регулюються Положенням про дошкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2013 року № 305.

Поряд із тим у містах наявна проблема «черг» у заклади дошкільної освіти, що зумовлена відсутністю достатньої мережі цих закладів у комунальній власності. У такому разі в органів місцевого самоврядування виникає потреба регулювати питання зарахування дітей до закладів дошкільної освіти.

Зважаючи на важливість цього питання, Асоціація міст України спільно з Міністерством освіти і науки України надає перелік актуальних нормативно-правових актів.

Право на першочергове зарахування до закладів дошкільної освіти мають діти:

- ♦ які належать до потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи (п. 2 частини тринадцятої статті 30 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 № 796-XII);
- ♦ військовослужбовців (частина четверта статті 13 Закону України «Про соціаль-

ний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 № 2011-XII);

- ♦ військовослужбовців військової прокуратури (частина четверта статті 83 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII);

- ♦ загиблих (померлих) під час виконання службових обов'язків осіб рядового і начального складу служби цивільного захисту (п. 1 статті 121 Кодексу цивільного захисту України);

- ♦ працівників дипломатичної служби (або іншого з подружжя), які перебувають у довготерміновому відрядженні або повернулися з нього (частина третя статті 34 Закону України «Про дипломатичну службу» від 07.06.2018 № 2449-VIII).

Щоб забезпечити права дітей мешканців територіальної громади та виконати підпункт 1 пункту «а» статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині управління закладами освіти, відповідно до статей 18, 19 Закону України «Про дошкільну освіту» з урахуванням потужності існуючої мережі закладів дошкільної освіти та з метою попередження можливих корупційних ризиків **орган місцевого самоврядування може прийняти власне рішення щодо встановлення порядку зарахування дітей до закладів дошкільної освіти, в якому визначити пільгові категорії дітей на зарахування до комунальних закладів у порядку черговості після забезпечення визначеного законами України першочергового вступу до закладів дошкільної освіти.** Відповідно до пункту 2 частини другої статті 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» це питання належить компетенції виконавчого комітету ради.

Хто має оплачувати відрядження вчителя і учня на III (обласний) тур предметних олімпіад? Які документи це регулюють?

Відповідно до п. 3.12. Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності (далі – Положення), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.09.11 року № 1099, до місця проведення олімпіад, турнірів і конкурсів учні прибувають організовано у супроводі керівника команди.

Згідно з п. 3.13. Положення керівник команди призначається з числа вчителів, майстрів виробничого навчання, викладачів навчальних закладів, які брали участь у підготовці учнів до олімпіад, турнірів і конкурсів, в їх проведенні і не є членами журі або оргкомітету відповідного етапу змагань.

Згідно з абзацом другим п. 11.2. Положення витрати на проїзд (в обидва кінці) учасників змагань, харчування в дорозі, відрядження осіб, що супроводжують учасників, проведення відбірково-тренувальних зборів кандидатів до складу команд на наступний етап олімпіад, турнірів і конкурсів несуть відповідні управління освіти, установи і навчальні заклади, які направляють команду або окремих учасників на олімпіаду, турнір чи конкурс.

Оскільки на III (обласний) тур предметних олімпіад ОТГ представляє команду учнів-переможців II туру, то оплата відрядження керівника команди та учасників змагань має бути здійснена за кошти, визначені на ці потреби відповідним органом управління освітою ОТГ.

Увага! Консультацію експертів АМУ можна отримати, надіславши запит у блоці “Консультації” на сайті Асоціації auc.org.ua

*** * Досвід європейських міст

Осло, Норвегія

Європейська зелена столиця-2019

До кінця наступного року Осло планує зменшити рівень викидів на 36 % у порівнянні з 1990 роком, а до 2030 року - взагалі на 95 %. Міська влада передбачила для цього окремий бюджет. Саме завдяки такій амбітній меті столиці Норвегії вдалося виграти конкурс «Європейська зелена столиця-2019».

Осло, де проживає близько 700 тисяч людей, - це невелике місто, яке оточують лісисті пагорби, суша вся порізана фіордами і каналами - природа подбала про ідеальні умови для життя.

«Зелена» політика

Вперше питання чистоти довкілля місто підняло у 1998 році. Тоді було започатковано міську екологічну програму. Сьогодні «зелена» політика Осло - це і скорочення шкідливих викидів, і контроль згубних змін клімату, і підвищення мобільності жителів, і грамотна переробка відходів та стічних вод. В Осло немає підприємств важкої промисловості, а електроенергія виробляється тільки за допомогою гідроенергетичних систем.

Мобільність і чистота повітря

Щоб городяни могли дихати чистим повітрям місцева влада поступово збільшує ринок автомобілів з нульовим рівнем викидів. Так, нині з усіх нових автомашин, що продаються в Осло, 30% - це електромобілі. Власники електричних авто отримують багато переваг: звільнення від податку на купівлю, безкоштовна парковка та зарядка акумулятора, дозвіл їздити по автобусній смузі, безплатний проїзд на громадському транспорті.

Для зменшення шкідливих викидів міські автобуси переводяться на біогаз, отриманий після переробки відходів. До 2020 року в Осло не залишиться жодного автобуса на дизпаливі.

Місто є комфортним лише тоді, коли можна легко добратися з будь-якої його точки в іншу. Тому транспортна схема Осло постійно розвивається та удосконалюється - відкриваються нові маршрути, з'являються нові зупинки, модернізується рухомий склад, який стає зручнішим, особливо для маломобільних груп. При цьому оптимізуються тарифи, а оплату проїзду можна здійснити прямо з телефона через мобільний додаток. Сьогодні 65% всіх потреб городян у пересуванні містом покриваються завдяки громадському транспорту і велосипедам. Відповідно, на вулицях стає менше особистих авто. Проект Car-Free City Life, (місто без машин) передбачає для особистих автомобілів, зокрема, жорсткі обмеження паркування, заборону в'їзду у центр міста тощо.

Щоб рух на міських дорогах був безпечнішим влада планує переглянути норми швидкості у межах міста. Окрім того влаштовуються загороджувальні та розділові зелені смуги, виділені переходи, островці безпеки.

Одночасно триває реконструкція велодоріжок по всьому місту - модернізація по-

криття, освітлення, відокремлення від тротуарів смугами трави і кущів. Нині стартує пілотний проект з прокату електровелосипедів, на яких легше пересуватися горбистим містом. Місто створює зручності й для пішоходів - спеціальні стежки проходять через парки, луки, сквери, ліси, навколо фіордів і річки.

Громадські простори і зелені дахи

Дахи, засаджені травою і деревами, переважно плодовими, – це так звані «верхні двори». Спершу сади створювалися на дахах невеликих дерев'яних будівель, а зараз зелень на дахах стала вже невід'ємною деталлю екстер'єру як старих, так і нових будинків. І це не просто данина традиції або озеленувальний захід: нинішні «зелені» дахи високотехнологічні і відіграють важливу роль у регулюванні води після сильних опадів. У 2013 році в Осло стартував проект Sub-surface, створений для управління каналізаційними мережами і контролювання ґрунтових вод.

По всьому місту створюються нові громадські простори, які займають територію колишніх пустирів та промзон і гарно вписуються у міське планування.

Осло складається не тільки з вулиць і площ, а також з десятка водойм, які утворюють велику мережу зелених зон, що становлять 20% від забудованого середовища. До зелених просторів відносяться, в першу чергу, рекреаційні острови у фіорді Осло, спортивні майданчики і зони відпочинку, парки і... кладовища, що виконують функцію тих же парків.

Ревіталізація промислових земель

Промислові райони, розташовані на околицях міста, були в останні кілька років реконструйовані з акцентом на сучасну житлову забудову з необхідною інфраструктурою. Під нею норвежці розуміють не тільки дитсадки, магазини і поліклініки, але також громадські простори, бібліотеки, спортивні зали, басейни, ресторани.

Особливо популярні в Осло проекти на місці колишніх доків і верфей на берегах фіордів. Саме там знаходяться найцікавіші маршрути для прогулянок і зони відпочинку, а житло в таких районах вважається одним з найпрестижніших.

На місці колишніх промислових районів зараз, згідно з еко-програмою, розбиваються парки і сквери. Саме так виник фітнес-парк Аммеруд, створений спільно з місцевими жителями. А парк Бьеркедален був утворений на берегах відновленого русла струмка Ховинбеккен і складається з природних луків.

«Зелені» інновації

Зрозуміло, що досягти якісного навколишнього середовища неможливо без вирішення проблеми відходів. Тому в екологічній програмі міста важливе місце займає управління відходами, адже сміття та стічні води не мають забруднювати місто, а перероблятися та утилізуватися. Влада Осло постійно відкриває можливості для бізнес-ідей з ресайклінгу, допомагаючи стартапам. Отримання біогазу для громадського транспорту та сміттєвозів – серед перших кроків.

Довідка.

Титул «Зелена столиця Європи» щорічно присуджується місту з населенням більше 100 тисяч осіб. Претендувати на таке звання можуть міста з країн Євросоюзу і країн-кандидатів на вступ до ЄС, а також Ісландії, Ліхтенштейну, Норвегії та Швейцарії. У 2018 «зеленою столицею» було місто Неймеген, Нідерланди.

<https://www.dw.com/uk>

Мета децентралізації – не кількість ОТГ, а створення спроможних громад, які можуть забезпечити якісні послуги, – О.Слобожан на VII Форумі місцевого самоврядування у Львові

15 березня у Львові відбувся VII Форум місцевого самоврядування – щорічний захід, що став платформою для обміну досвідом та обговорення актуальних проблем і перспектив розвитку місцевого самоврядування. Учасники: міські, сільські, селищні голови, представники центральних органів виконавчої влади, провідні експерти, науковці. Асоціацію міст України на Форумі представляли Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан та директор Проекту USAID ПУЛЬС Ігор Парасюк.

З вітальним словом до учасників Форуму звернувся Львівський міський голова **Андрій Садовий**, який наголосив, що сьогодні передовими є ті країни, де роблять ставку на розвиток міст: «Згадаймо «темні» часи. Що тоді зробили? Максимально віддали права містам, запровадивши магдебурзьке право. Повноваження тоді були більші, ніж ми маємо сьогодні. Як наслідок – бідна, пограбована держава, маючи при цьому унікальні приклади розвитку. Якщо говорити про рівень міста, району, області, то я би був дещо радикальним. Я б повністю реформував систему районних та обласних адміністрацій, адже тоді міста матимуть більше часу для саморозвитку. Усе, що б я залишив, – це невеликий офіс, який би мав допомагати в координації між місцевими громадами та державою».

Виконавчий директор Асоціації міст України **Олександр Слобожан** окреслив позицію Асоціації щодо темпів та проблем реалізації децентралізаційної реформи, зокрема, у сфері фінансів: «Ми постійно чуємо про те, що в результаті децентралізації міста, села і селища отримали нові доходи, але треба бути об'єктивними та не забувати й про видатки, які несуть органи місцевого самоврядування». Він розповів про ініціативи АМУ у захисті інтересів органів місцевого самоврядування. Зокрема, Асоціація виступає за те, щоби містам дозволили зберігати кошти на депозитних рахунках, адже це ефективний фінансовий інструмент. «Нас багато критикували за нашу позицію по депозитам. Але я хочу ще раз наголосити – це важливий фінансовий інструмент. Бюджетна сфера на працює на передоплату. Гарний господар запускає кошти у банківську систему, зокрема, банки державної форми власності, щоб вони не лежали «мертвим вантажем». Коли є гроші, є ліквідність, можливість інвестувати в малий та середній бізнес – тобто фінанси працюють. Наприклад, у

Борисполі побудований ліцей за кошти з відсотків на депозит. Будь-які заборони зменшують довіру місцевої влади до центральної влади», - зазначив О.Слобожан

Також Виконавчий директор АМУ зупинився на темі збереження пайової участі для міст: «Не можна просто відмінити 1,7 млрд грн доходів у місцеві бюджети та нічим їх при цьому не замінити!». Він також висловив позицію, що є необхідність збільшення надходжень з податку на доходи фізичних осіб для органів місцевого самоврядування і у Парламенті вже зареєстровано відповідний законопроект. Крім того, О.Слобожан сказав, що Асоціація міст України постійно відстоює інтереси місцевого самоврядування та б'є на сполох, якщо у когось виникають ідеї перекрити джерела надходжень до місцевих бюджетів такі, як акцизний податок з пального (8-9 млрд грн) або акциз з продажу тютюну та алкоголю (14 млрд грн). «Якщо цих надходжень не буде, хто компенсує їх містам? Я не за те, щоб взяти більше грошей з бізнесу. Я за те, щоб наявні ресурси розподілялися справедливо і щоб міста могли будувати дороги та розвивати свою інфраструктуру», - наголосив Виконавчий директор АМУ.

На завершення О.Слобожан підсумував: «У 2015 році, коли розпочався перший етап реформи, було запаморочення від успіху, який, на жаль, не розвинувся. Сьогодні 70% ОТГ є дотаційними і це не правильно. Реформа робилася для створення спроможних громад і для того, щоб кожний український громадянин, де б він не проживав - в обласному чи районному центрі, отримував однакову кількість і якість послуг. Тож мета децентралізації – це не кількість громад, а створення спроможних громад, які можуть забезпечити якісні послуги».

Народний депутат України **Олег Березюк** у виступі, зокрема, наголосив: «Ми з вами маємо бути не тільки якісними фінансистами, а й добрими управлінцями. Ми з вами повинні бути і філософами управління. Метрополії – це утворення містоподібних, тобто тих, які є двигунами розвитку агломерацій. І в більшості випадків вони мають бути навколо міст маленьких чи великих, тому що це інфраструктура і це майбутнє».

Утворення міських агломерацій як перспектива розвитку міст України

В рамках VII Форуму місцевого самоврядування відбувся круглий стіл парламентського Комітету з питань державного бугівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на тему: «Утворення міських агломерацій як перспектива розвитку міст України. Шляхи та можливості законодавчого забезпечення. Досвід країни Європи». Захід організовано в рамках проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні (ПУЛЬС)», який реалізує Асоціація міст України.

Модерував роботу круглого столу директор Проекту USAID ПУЛЬС Ігор Парасюк. У роботі заходу взяли участь Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан, народні депутати України Любомир Зубач та Олександр Дехтярчук, заслужений архітектор, директор УНДІ «Діпромiсто» Іван Шпилевський, Бучанський міський голова, Голова

Київського РВ АМУ Анатолій Федорук, керівники профільних міських департаментів, а також представники Секретаріату Комітету.

І.Парасюк детально розповів про ідею агломерації. Він відзначив, що в агломерації діє єдиний порядок: планування території, економічного розвитку, організації громадського транспорту, єдиний адміністративний простір. Такий підхід значно покращує

темпи розвитку громад. Спікер додав, що Асоціація міст України певним чином нагадує велику агломерацію - куди входять як величезні міста, так і зовсім маленькі. Тим не менш, останні - такі ж повноправні члени Асоціації, як і великі. Міські агломерації, на його думку, - це нагальна вимога часу і Україна повинна діяти за світовими «правилами гри».

О.Слобожан наголосив на тому, що законопроект «Про міські агломерації» (№6743) отримав великий резонанс, а найбільше його підтримали малі та середні міста. Виконавчий директор АМУ пояснив, яке велике значення має комунікація для прийняття рішення про створення агломерації: «Потрібно пам'ятати, що агломерація виникає природно, коли є спільні проекти, коли людей притягує місто. Потрібен піар. Люди мають перейнятися утворенням агломерації. Треба зробити соціологічне опитування, виявити спільні інтереси, а потім починати просувати цю ідею та проводити інформаційну кампанію, щоб люди усвідомили, яку вигоду отримують від агломерації».

Як зазначив **І.Шпилевський**, питання створення міських агломерацій - це перспектива гармонійного комплексного розвитку територій, щоб міста могли запропонувати можливості для прилеглих сільських громад, а ті території, у свою чергу, повинні запропонувати користь, яку матиме місто. «Сільські пункти, що розташовані поруч з містом так само впливають на нього, як і місто на них», - підсумував народний депутат.

А.Федорук наголосив, що в Україні важливо створювати великі та потужні агломерації. Агломерації мають чітко визначені параметри та, на жаль, не всі великі міста на території України під них підпадають. Через це поруч із кожним великим містом слід шукати варіанти створення умов для співпраці.

О.Дехтярчук підкреслив, що містам дуже важливо налагоджувати співпрацю з ОТГ та укласти договори про співробітництво: «На жаль, не всі ОТГ готові до такої форми співпраці, це те, над чим потрібно працювати у майбутньому. Вважаю, що стратегія розвитку наступного століття - поєднання сільських і міських територій. І саме агломерація може бути одним з інструментів налагодження співробітництва міст та територіальних громад».

Л.Зубач, ініціатор та співавтор законопроекту «Про міські агломерації», розповів, що робота над цим проектом Закону почалася три роки тому. Відтоді пройдено кілька етапів: від несприйняття і спроби заперечити необхідність такої ініціативи до підтримки, яка посилюється: «П'ять фракцій і Кабмін підтримали законопроект, і європейські партнери також. Хочу висловити подяку Проекту USAID ПУЛЬС, який допомагає просувати законопроект про агломерації».

Учасники круглого столу поділились практичним досвідом та внесли пропозиції для опрацювання у парламентському Комітеті.

